

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

551.44

Hely

Idő

"1913"

Személy

Szerző

Cím Budai katakombák.

Forrás: Pesti napló

Bp.

1913

VIII/24

(Hely)

(Idő)

(Köt. v.)

A budai katakombák.

— Régiségek a Halászbástya alatt. —

(Saját tudósítónktól.) Budai „burgerek”-ről mesélik, hogy nagyrészüik évtizedekig nem jön át a Duna balpartjára, ott élnek le életüket a csendes utcák sárgára festett, zöld zsalugáteres házaiban és nem is tudják, hogy milyen élet folyik a tulsó parton, a Pestnek nevezett nagyvárosban. A pesti ember mosolyog, ha ilyen budai emberről hall, pedig igen sok öreg budairól el lehet mondani, hogy ha a Duna innenső partját ismeri is valahogy, fogalma sincsen arról, hogy mi minden van Budán.

Néha felvetődik valami vidéki rokon, aki nem vág egyedül neki a városnak, hanem megkívánja, hogy kalauzolja. Ilyenkor azután a pesti ember elhatározza magát az idegen vezetésre, elviszi a vendéget Budára, a királyi várba, a Halászbástyára és akkor látja csak nagy meglepetéssel, hogy milyen szép is Budapest. De az ilyen felfedező utak dacára is sok érdekes látni való elrejtve marad szemel elől, olyanok, amelyekhez a nagy közönség egyelőre nem férközhetik hozzá.

Ha a Halászbástyán bemegy abba a kis toronyszerű épületbe, amelynek lépcsői a bástya legmagasabb pontjára vezetnek, látja, hogy a föld felé is vezet, de az út el van zárva, a föld mélyébe lemenni nem lehet. Pedig érdekes dolgok várnak ottan a régiségeket, kövéri és mégrégebbi faragott köveket kedvelőknek. Lemegyünk a szűk csigalépcsőn és hátegyhárom méter magasba nyúló tágas földalatti terembe kerülünk. Nagy összevisszaságban hever a földön sokféle értékes műemlék.

Brickenberg György a Halászbástya öre, hozzáértéssel és pontos évszámokkal kezdi magyarázni a régi kövek történetét.

Amikor Schüleek Frigyes műegyetemi tanár hozzá kezdett a Halászbástya építéséhez, a közvetlen szomszédságban álló Domonkos-kápolna, amely IV. Béla király korában épült, bedőléssel fenyegetett és nem használt az építész tudománya, a kápolnát, amely pedig egyike volt legértékesebb műemlékeinknek, le kellett bontani. Egyik fala maradt csak meg emlékül, a bástya széléről jól látni a régi köveket.

A kápolnát a törökök raktárnak, vagy istállónak használhatták, a temetőben lévő díszes sírköveket kidöntötték és ezzel kövezték ki a kápolnát. A lebontáskor azután idehozták az épen maradt sírköveket, amelyek között igen érdekesek vannak. Az egyik, a legrégebb, 996-ból, tehát még az Árpádok korából származik, de hogy ki nyugodott alatta, nem tudni. Ott van azután Korvin Jánosnak, Mátyás király fiának sírköve, közepén az oroszlanos címerrel, továbbá Stibor Vajda síremléke.

Amikor a Szent György-téren a Honvéd-

szobor talapatát ásták, két hatalmas, héber felirású vörös-márvány sírköve találtak. Ott feküsznek a földön a Domonkos-kápolna alól előkerült hatalmas tábla mellett, amelyen a Napisten van kifaragva és amelyet bizonyára valamelyik pogány magyartól vettek el és temették a szentelt föld alá, hogy elő ne kerüljön onnan soha. Odébb egy kis ládában koponyák — a formájukról megismerni őket — és egy lábszár- és csont, amelyen rajta volt még a vasbilincs, amikor a bástya egyik katakombájában megtalálták. Mennyi szenvedésről, a sötét folyosókon elhagyott sóhajokról tudnának mesélni ezek a falak!

A teremből kis ajtó vezet a katakombák egyik folyosójára, amelyben mázsaszámra fekszenek az emberi csontok, — ki tudja kik voltak, mikor éltek és miért haltak meg. Az egész várhegy alatt keresztül-kasul húzódnak ezek a földalatti sziklákba vájt folyosók, amelyeket még nem is kutattak át egészen, pedig lehet, hogy nagy kincseket rejtenek magukban, amelyeket az ellenség elől dugtak el. A Ferencz József gimnázium közelében, az Ilona-lépcső mellett van a katakombák egyik kijárója, amelyen leereszkedve a Mátyás-templom alá lehet eljutni.

A párisi katakombák a Szajna-parti főváros egyik legérdekesebb látni valói, amelyet már átkutattak és érdekesebb részein elvezetik az idegent. Nálunk keveset törődnek az ilyen dolgokkal, Híre jár, hogy tavaszra rendbehozzák, kiasszáltozzák a Halászbástya alatti termeket és így az ott lévő érdekes régiségeket majd a közönség is megtekintheti. Igazán megérdemlik ezek, hogy kis muzeumot csináljanak ott a Halászbástyán, ahol sok idegen jár és akik bizonyára érdeklődéssel néznék a magyar történelem értékes emlékeit.